

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Sum of all knowledge: Wikipedia and the encyclopedic urge

Salor, F.E.

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Salor, F. E. (2012). Sum of all knowledge: Wikipedia and the encyclopedic urge

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Nederlandse Samenvatting

In maart 2012, één jaar na de tiende verjaardag van *Wikipedia*, de vrije, online encyclopedie die iedereen kan aanpassen, kondigde de redactie van de *Encyclopaedia Britannica* aan dat er geen nieuwe edities van deze vooraanstaande encyclopedie zullen worden gedrukt, wat het einde markerde van een uitgavereeks die meer dan tweehonderd veertig jaar spant. Voortbouwend op deze periode van verstoring van de encyclopedische vorm, stelt deze studie voor *Wikipedia* door het perspectief van het erfgoed van de westerse encyclopedische traditie te bekijken.

Gedurende de tien jaar van zijn bestaan is *Wikipedia* een populair onderwerp van analyse en kritiek geweest. Het is ontvangen zowel als een revolutie, als het einde van de beschaving zoals wij die kennen. Door in eerste instantie hyperbolen en vooroordelen tegen te gaan, gaat dit onderzoek over zowel nieuwheid als continuïteit. Ik toon aan hoe *Wikipedia* encyclopedische kennis vernieuwt, en op wiens gezag en auteurschap en volgens welke organisatorische principes kennis wordt opgenomen. Bovendien situeert deze studie *Wikipedia* onder de talloze werken die het gevolg zijn van onze gemeenschappelijke drang om kennis te verzamelen, samen te voegen en te ordenen. Zoals Umberto Eco heeft opgemerkt, zijn encyclopedieën één van de manieren waarop de mens “het oneindige” probeert te begrijpen. Met deze studie wil ik *Wikipedia* met zijn voorlopers verenigen, en wil ik laten zien wat deze encyclopedie zo bijzonder maakt.

Met Plato's *Akademia* en de *Categoriae* van Aristoteles als beginpunt schetst ik de evolutie van het encyclopedische ideaal van de scriptoria van Middeleeuwen en de drukkerijen van de Verlichting, naar de moderne encyclopedie set van de late 19e eeuw. Op basis van deze historische analyse, identificeer ik drie kernbegrippen die de encyclopedie vorm hebben gegeven door hun interactie met evoluerende communicatiemedia. Dit zijn kennis, auteurschap en organisatie.

Ik zet dit historisch overzicht voort met een onderzoek van de 20e eeuw, waarin ik de totstandkoming van de moderne encyclopedie plaats. Tevens bespreek ik de verschillende pogingen van zowel visionaire auteurs als technische pioniers om de encyclopedische vorm

opnieuw te bedenken. Werken van prominente science fiction schrijvers en computerpioniers worden besproken, met speciale aandacht voor het terugkerende thema van het overtreffen van de beperkingen van het gedrukte woord. Deze ideeën komen samen in de personal computer die verbinding kan maken met de rest van de wereld via het internet en die het ontstaan van nieuwe online-gemeenschappen en samenwerking bevordert. Hoewel de loop van de 20e eeuw en de gebeurtenissen die ik in dit hoofdstuk beschrijf niet tot een dramatische verschuiving in de brede definitie van de encyclopedie hebben gezorgd, blijven ze van cruciaal belang in de technische haalbaarheid en de ideologische visie van Wikipedia.

In de volgende hoofdstukken, verken ik de geschiedenis, werkprincipes en de *Wikipedia* gemeenschap, en identificeer ik *Wikipedia* als een natuurlijke vorm van het medium, een initiatief dat alleen kan bestaan als gevolg van de technische en sociale fundamenteen gelegd tijdens de 20e eeuw. Dit laatste hoofdstuk analyseert deze bevindingen door de lens van de drie eerder genoemde kernbegrippen, wat leidt tot de algemene conclusie van deze studie.

Na dit overzicht van meer dan twee millennia van encyclopediegeschiedenis en de technische en theoretische grondslagen van *Wikipedia*, sluit ik dit proefschrift af door de nieuwigheden en de continuïteiten van *Wikipedia* te beschouwen, en in het bijzonder hoe deze encyclopedie functioneert vanuit het oogpunt van de relatie tussen deel en geheel. In zijn baanbrekende benadering van kennis, auteurschap en organisatie zou *Wikipedia* kunnen worden opgevat als de afbreuk van alle waarden die traditionele encyclopedieën lijken uit te dragen. Echter, zoals deze studie laat zien, lijkt Wikipedia, door alle zijn revolutionaire aspecten, juist een stap dichterbij te komen bij het onmogelijke doel van het oorspronkelijke encyclopedische ideaal. De meest vernieuwende aspecten van *Wikipedia* zijn, in essentie, de sterkste belichaming van zijn erfgoed.